

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ОДЕСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ЕКОНОМІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ**

Кафедра туристичного та готельно-ресторанного бізнесу

Допущено до захисту

Завідувач кафедри

_____

“ ____ ” _____ 20__ р.

ВИПУСКНА РОБОТА

на здобуття освітнього ступеня бакалавра

зі спеціальності 242 «Туризм»

за темою:

«Напрями розвитку сільського зеленого туризму в Одеському регіоні»

Виконавець

студентка 47 групи ФМЕ

Бровченко (Кашневич) Ірина Ярославівна

(прізвище, ім'я, по батькові) /підпис/

Науковий керівник

к.е.н., доцент

(науковий ступінь, вчене звання)

Давиденко Ірина Володимирівна

(прізвище, ім'я, по батькові) /підпис/

Одеса 2018 р.

ВСТУП.....	стор. 3
РОЗДІЛ 1. ТЕОРЕТИЧНІ ОСНОВИ РОЗВИТКУ СІЛЬСЬКОГО ЗЕЛЕНОГО ТУРИЗМУ.....	стор. 6
1.1. Сутність та значення сільського зеленого туризму.....	с.6
1.2. Правові засади розвитку сільського зеленого туризму в Україні.....	с.12
1.3. Європейський досвід розвитку сільського зеленого туризму.....	с.17
РОЗДІЛ 2. АНАЛІЗ РОЗВИТКУ СІЛЬСЬКОГО ЗЕЛЕНОГО ТУРИЗМУ В ОДЕСЬКОМУ РЕГІОНУ.....	стор.23
2.1. Оцінка сучасного стану розвитку сільського зеленого туризму в Одеському регіоні.....	с.23
2.2. Загальна характеристика туроператора «Вилкове - Тур».....	с.30
2.3. Основні показники фінансово-господарської діяльності туроператора «Вилкове – Тур».....	с.34
РОЗДІЛ 3. РОЗРОБКА РЕКОМЕНДАЦІЙ ЩОДО ПЕРСПЕКТИВНИХ НАПРЯМІВ РОЗВИТКУ СІЛЬСЬКОГО ЗЕЛЕНОГО ТУРИЗМУ В ОДЕСЬКОМУ РЕГІОНІ	стор.38
3.1. Перспективні напрями розвитку сільського зеленого туризму в Одеському регіоні.....	с.38
3.2. Шляхи підвищення привабливості туристичних продуктів туроператора «Вилкове – тур».....	с.41
ВИСНОВКИ.....	стор.50
СПИСОК ВИКОРИСТАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ.....	стор.53

ВСТУП

Туризм є однією з найбільш високоприбуткових і динамічних галузей економіки. Тому аналіз сучасного стану туристичного ринку, перспектив його розвитку та внеску туризму у світову та національну економіку надзвичайно актуальний.

Сільський зелений туризм являє собою специфічну форму відпочинку в приватних господарствах сільської місцевості з використанням майна та трудових ресурсів особистого селянського, підсобного або фермерського господарства, природно-рекреаційних особливостей місцевості та культурної, історичної та етнографічної спадщини регіону. Впровадження сільського зеленого туризму дозволить суттєво поліпшити наявну соціально-економічну ситуацію за допомогою створення нових робочих місць. Значно зросте обсяг внутрішнього туризму, буде популяризуватися пізнання української культури та ментальності.

Актуальність даної теми пояснюється необхідністю дослідити перспективи стану сільського зеленого туризму в Одеській області. Регіон має об'єктивні і вагомні передумови для його розвитку: природно-кліматичний потенціал, цілющі мінеральні води, привабливі туристичні маршрути, мальовничі ландшафти, чисте повітря, збережені національні традиції і фольклор, рекреаційні можливості, архітектурні пам'ятки.

Метою даної роботи є оцінка ролі і місця сільського зеленого туризму в розвитку туристичної галузі Одеського регіону.

Для реалізації мети дослідження необхідно вирішити такі завдання:

- охарактеризувати основні поняття сільського зеленого туризму;
- розглянути європейський досвід розвитку сільського зеленого туризму;
- проаналізувати туристичний потенціал Одеського регіону;

- надати загальну характеристику діяльності туристичного підприємства «Вилкове - Тур»;
- охарактеризувати фінансово-господарську діяльність підприємства;
- визначити стратегічні напрями підвищення привабливості туристичних продуктів підприємства «Вилкове – Тур»;
- обґрунтувати перспективні напрями розвитку сільського зеленого туризму в Одеському регіоні.

Об'єктом є процес розвитку сільського зеленого туризму в Одеському регіоні. Предметом дослідження є сукупність теоретичних та практичних аспектів розвитку економічних відносин, що виникають в процесі функціонування сільського зеленого туризму в Одеському регіоні.

Базою дослідження виступає туристичне підприємство «Вилкове – Тур».

У процесі дослідження були використані наступні методи:

- спостереження та порівняння;
- опитування та анкетування;
- аналогії;
- аналізу та синтезу;
- статистичного аналізу, групування та узагальнення даних;
- експертний.

Інформаційну базу дослідження складають закони України, які регламентують правила здійснення підприємницької діяльності в цілому та діяльності підприємств туристичного господарства зокрема; основні положення наукових праць вітчизняних і зарубіжних вчених в рамках досліджуваного профілю, статистичні дані Державної служби статистики України, звітна і планова інформація туроператора «Вилкове - Тур», матеріали наукових конференцій, періодичних видань та мережі Інтернет.

Практична значущість отриманих результатів полягає в узагальненні науково-теоретичних підходів і розробці практичних рекомендацій для

підвищення привабливості туристичних продуктів підприємства «Вилкове - Тур».

Окремі результати випускної роботи містяться в матеріалах студентської конференції:

Кашневич І. Я. Напрями розвитку сільського зеленого туризму в Одеському регіоні / І. Я. Кашневич // Туристичний та готельно-ресторанний: Матеріали круглого столу та студентської науково-практичної конференції (м. Одеса, 12 квітня 2018 р.) / Одеський національний економічний університет. – Одеса: ОНЕУ, 2018. – С. 370-374.

ВИСНОВКИ

Сільський зелений туризм – явище багатогранне. Звичайно, цей вид підприємницької діяльності не вирішить усіх соціальних проблем на селі, але дасть можливість одержувати додаткові доходи при незначних вкладеннях коштів самих селян, а завдяки підтримці органів місцевого самоврядування і держави можлива поступова ліквідація негативних явищ як у сільському господарстві, так і в інших сферах господарської діяльності на селі. Це також один із чинників стратегії подолання бідності в сільській місцевості.

Україні варто переймати досвід європейських країн, де важливого значення та державну підтримку мають програми залучення сільських громад до зеленого туризму. За підрахунками експертів Науковий вісник Міжнародного гуманітарного університету реконструкції та розвитку, облаштування в місті вихідця з сільської місцевості у 20 разів дорожче, ніж створення умов для його життя і роботи в селі.

Таким чином, сільський зелений туризм якраз є можливістю втримати наявні трудові ресурси, які ще проживають у селі, та повернути мігрантів до своїх домівок. Це сприятиме підвищенню рівня добробуту населення, розвитку інфраструктури українського села та підвищенню його іміджу

В результаті проведеного дослідження на тему: “Напрями розвитку сільського зеленого туризму в Одеському регіоні”, зроблено наступні висновки, що сільський зелений туризм здатний забезпечити економічну і демографічну стабільність в сільській місцевості, сприяти вирішенню соціально економічних проблем села, стати ваговим чинником перспективного розвитку сільських територій

В результаті проведених досліджень встановлено, що в Україні сільський зелений туризм перебуває на початковій стадії свого становлення і

розвитку. В сучасних умовах активізація зеленого туризму дає змогу вирішити найскладніші проблеми українського села: сприяє додатковій зайнятості населення, постає перспективним джерелом формування доходів.

Ознайомившись з досвідом різних країн можна виділити напрямки та перспективи розвитку сільського зеленого туризму для України при вдосконаленні законодавчого регулювання сільського зеленого туризму.

В роботі представлена кількість сільських садиб в Одеській області та в Україні, в цілому визначили, що однією із ключових проблем є низький рівень офіційної реєстрації суб'єктів сільського зеленого туризму.

Стратегічні напрямки розвитку сільського туризму в Одеській області: створення кластерів сільського туризму по районах (об'єднання і взаємодія об'єктів сільського туризму допоможе спільно працювати з представниками влади, спільними зусиллями пропонувати рекламу, формувати цінову політику, розробляти туристичні програми і маршрути, створювати конкурентоздатний туристичний продукт); розробка нових туристичних маршрутів, орієнтованих на розміщення в сільській місцевості; підготовка інвестиційних проектів.

Проаналізовані основні фінансові показники ТПП «Вилкове-Тур» показали, що підприємство є платоспроможним. При аналізі фінансових показників ТПП «Вилкове - Тур» використовувався період за 2016 – 2017 роки. Розраховувались такі показники, як обсяг продажів, основні фінансово-економічні показники діяльності, показники рентабельності діяльності туристичної фірми.

В свою чергу, нами було розроблено тур, «Вилкове - Білгород-Дністровський – Шабо», який допоможе істотно вплинути на ефективність діяльності «Вилкове – Тур». Даний тур передбачений як для внутрішнього туриста так і для іноземного туриста. Представлений тур відображає різноманітні сторони одеської культури, введення даного туру в продуктову лінійку підприємства ТПП «Вилкове – Тур» економічно доцільно і підвищить конкурентоспроможність даного підприємства. Також нами була

прорахована точка беззбитковості туру. Отримані дані, підтверджують доцільність впровадження такого туру в асортимент послуг в ТПП «Вилкове – Тур»

Для України стратегічно важливо швидко подолати відставання у сфері сільського зеленого туризму і реалізувати наявний багатий туристичний потенціал шляхом проведення виваженої політики державного регулювання, зокрема і в Одеському регіоні.

Підсумовуючи викладене, можна стверджувати, що сприяння розвитку сільського зеленого туризму є перспективним та пріоритетним напрямком туристичної діяльності, який має на меті розв'язання соціальних, економічних та фінансових проблем сільських територій. На основі результатів дослідження було визначено сутність та різновиди сільського зеленого туризму, з'ясовано переваги й недоліки його розвитку. Також було проаналізовано наявні туристично рекреаційні ресурси та чинники, що, впливаючи на сільський зелений туризм у Одеській області, визначають потенційно сприятливу можливість розвитку даного виду туристичної діяльності з метою підвищення конкурентоспроможності регіону на ринку туристичних послуг. Питання розвитку сільського зеленого туризму в Одеській області є актуальним і потребує подальшого вивчення та розвитку

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Закон України «Про сільський зелений туризм» (проект) [Електронний ресурс] - Режим доступу: http://tourlib.net/zakon/pro_siltur.htm.
2. Горішевській П.А. Сільський зелений туризм: організація надання послуг гостинності: Навчальний посібник. – Івано–Франківськ: Місто НВ, 2006. – 148с.
3. Брижак П.М. Сільський туризм Буковини. Стан та перспективи розвитку // Оздоровчі ресурси Карпат і прилеглих регіонів. – Чернівці, 2005. – С.143–145.
4. Гловацька В.В. Сільський зелений туризм: сутність, функції, основні організації: Про розвиток зеленого туризму (СЗТ) в Україні // Економіка АПК. – 2006. – №10. – С. 148–155.
5. Про особисте селянське господарство : закон України від 15 травня 2003 р. № 742-IV // Відомості Верховної Ради України. – 2003. – № 29. – Ст. 232.
6. Про туризм : закон України від 15 вересня 1995 р. № 324/95-ВР // Відомості Верховної Ради України. – 1995. – № 31. – Ст. 241.
7. Рада прийняла в першому читанні закон про розвиток зеленого туризму [Електронний ресурс] - Режим доступу: https://dt.ua/UKRAINE/rada-priynyala-v-pershomu-chitanni-zakon-pro-rozvitok-zelenogo-urizmu243324_.html
8. Про затвердження Порядку надання послуг з тимчасового розміщення (проживання) : постанова Кабінету Міністрів України № 297 від 15.03.2006 р.
9. Цвид Н.В. Зелений туризм як найбільш перспективний і екологічно безпечний аспект розвитку приватного підприємництва на Волині // Вісник. – Х., 2005. – С. 216–221.

10. Смаль В.В. Світовий досвід розвитку екологічного туризму / В.В. Смаль, І.В. Смаль// Український географічний журнал. – 2005. – №4. – С. 58–64.
11. Європейський досвід організації сільського зеленого туризму [Електронний ресурс] - Режим доступу: <http://alive-inter.net/ukr/referat-33192zbtoe> .
12. Телетов О.С., Чикалова А.С. Маркетингово-інноваційні перспективи розвитку сільського зеленого туризму в регіонах України // Механізм регулювання економіки. – Сумський державний університет. - 2016. – №2. – С. 106 – 117.
13. Михайлюк О. Л. Перспективи розвитку сільського (зеленого) туризму в Одеській області // Науковий вісник ОНЕУ. – 2013. - №2(181). – С. 132-140.
14. Офіційний сайт сільського зеленого туризму Одеського регіону [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://greenodessa.com/ru/>
15. Герасименко, В. Г. Аграрний туризм як вид підприємництва: [монографія] / В. Г. Герасименко, С. Г. Нездоймінов. – Одеса: ПАЛЬМІРА, 2011. – 178 с.
16. Перспективи розвитку сільського зеленого туризму в Україні [Електронний ресурс]– Режим доступу:http://tourlib.net/statti_ukr/yaschuk3.htm
17. Міжнародний досвід зеленого туризму в Україні: проблеми та перспективи [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://www.economy.nauka.com.ua/?op=1&z=2667>
18. Герасименко В.Г. Організація надання туристичних подорожей: навчальний посібник / В.Г. Герасименко, С.С. Галасюк – Одеса:Атлант, 2014. – 242 с.
19. Офіційний сайт Державної служби статистики України [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.ukrstat.gov.ua>
20. 1. Кудла Н. Є. Сільський туризм. Основи підприємництва та гостинності. Навчальний посібник / Н. Є. Кудла. – К.: ЦУЛ, 2015. – 152 с.

21. Шульгіна Л. М. Маркетингова діяльність підприємства на ринку послуг зеленого туризму: монографія / Л. М. Шульгіна, А. І. Зінченко, Н. А. Крахмальова. – К.: КНУДТ, 2014. – 232 с.

22. Герасименко В. Г. Аграрний туризм як вид підприємництва: монографія / В. Г. Герасименко, С. Г. Нездоймінов. – Одеса: Пальміра, 2011. – 178 с.

23. Туристична діяльність в Україні у 2016 році: статистичний збірник. – К.: Державна служба статистики України, 2017. – 272 с.

24. Герасименко В. Г. Ринки туристичних послуг: стан і тенденції розвитку: монографія / В. Г. Герасименко, С. С. Галасюк, С. Г. Нездоймінов [та інші]. – Одеса: Астропринт, 2013. – 304 с.

25. Давиденко І.В. Глемпінг як перспективна форма розвитку екотуризму // Науковий вісник Міжнародного гуманітарного університету. Серія: «Економіка і менеджмент». – Одеса: МГУ, 2017. – Випуск 26. – Частина 1. – С. 10 – 14.

26. Давиденко І.В. Основні компоненти туристично-рекреаційного потенціалу // Соціально-економічні проблеми сучасності та концепція сталого розвитку в Україні та світі: матеріали міжнар. наук.-практ. конф. – Дніпропетровськ: НО «Перспектива», 2014. – С. 49-52.

27. Давиденко І.В. Обмеження розвитку туризму на природоохоронних територіях // Теорія, практика та інновації розвитку туристичної та готельно-ресторанної індустрії: матеріали міжнар. наук.-практ. конф. – Умань: Уманський національний університет садівництва, 2015. – С. 23-25.

28. Кашневич І. Я. Напрями розвитку сільського зеленого туризму в Одеському регіоні / І. Я. Кашневич // Туристичний та готельно-ресторанний: Матеріали круглого столу та студентської науково-практичної конференції (м. Одеса, 12 квітня 2018 р.) / Одеський національний економічний університет. – Одеса: ОНЕУ, 2018. – С. 370-374.

29. Павлоцький В.Я. Особливості інтегральної оцінки ефективності управління туристичним підприємством / В.Я. Павлоцький // Збірник

наукових праць II міжнародної науково-практичної конференції «Сучасні проблеми економічної теорії та практики господарювання в ринкових умовах», Одеса, ОДЕУ. – 2010. – С. 163-168